

Designing a Practical Skills Training Model Based on the School of Martyr General Qasem Soleimani in Technical and Vocational Education

Mohammad Godarzi¹, Alireza Manzari Tavakoli^{2*}, Zahra Zain al-Dini Meymand³, Anahita Bahreynizadeh³

1. PhD Student, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

2. Associate Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Faculty of Humanities, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences and Psychology, Faculty of Humanities, Kerman Branch, Islamic Azad University, Kerman, Iran

ABSTRACT

This research aimed to examine the practical skills training based on the School of Martyr General Qasem Soleimani in technical and vocational education. The research method employed was a mixed-methods approach (qualitative-quantitative). The qualitative section followed the grounded theory approach, involving interviews with experts and applying three types of coding: open, axial, and selective. To classify and rank the factors, identify variable types, examine relationships between model variables, and determine the intensity of relationships as well as identify the influence and dependence of criteria, a combined ISM-DEMATEL method was used. A questionnaire was also used in the quantitative section to assess the current state of practical skills training in technical and vocational education based on the model's components. The results indicated that the necessity of a practical skills training model based on the School of Martyr General Qasem Soleimani in technical and vocational education is influenced by causal factors, including knowledge development, skills enhancement, and personal growth. Efforts towards a practical skills training model based on the School of Martyr General Qasem Soleimani in technical and vocational education can emerge by considering strategies such as motivational, religious, spiritual, social, and cultural teachings, as well as value-oriented and goal-driven training, consultation, and role modeling. The necessity and strategies of the practical skills training model are undoubtedly influenced by specific contextual factors, such as self-management, human ethical values, and leadership loyalty. It should also be noted that the strategies can be affected by intervening factors, such as lifestyle, volunteer activities, and innovation quality, which may either restrict or facilitate the strategies. Ultimately, the practical skills training model based on the School of Martyr General Qasem Soleimani in technical and vocational education can yield outcomes such as spiritual development, social education, the promotion of values, the cultivation of religious principles, and ethical and moral training.

Received: 28 May 2024

Accepted: 02 Sep 2024

Available Online: 20 Sep 2024

Keywords

Education, skills, practical skills, school, Martyr General Qasem Soleimani.

How to cite:

Godarzi, M., Manzari Tavakoli, A., Zain al-Dini Meymand, Z., & Bahreynizadeh, A. (2024). Designing a Practical Skills Training Model Based on the School of Martyr General Qasem Soleimani in Technical and Vocational Education. *Study and Innovation in Education and Development*, 4(2), 162-180.

* Corresponding Author:

Dr. Alireza Manzari Tavakoli

E-mail: a.manzari@iauk.ac.ir

© 2024 the authors. Published by Institute for Knowledge, Development, and Research.

This is an open access article under the terms of the [CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) License.

EXTENDED ABSTRACT

INTRODUCTION

Education plays a pivotal role in shaping both individuals and societies. One of the most critical branches of education in today's world is technical and vocational training, which not only prepares students for the labor market but also equips them with essential skills for personal and societal development. As economies continue to evolve, practical skills, particularly in technical fields, are becoming increasingly vital for economic growth and sustainable development (1). Furthermore, non-formal education, such as structured practical training, is an essential means of increasing workforce competency. These programs provide individuals with the necessary skills to perform effectively in various professions (2).

The present study aims to design a practical skills training model based on the teachings of Martyr General Qasem Soleimani, within the context of Iran's technical and vocational education system. General Soleimani's principles of leadership, self-management, and commitment to religious, spiritual, and ethical values serve as the foundation for this model (3). In today's post-industrial world, vocational education has gained prominence due to its ability to address the increasing need for skilled labor, which is crucial for technological advancement and economic growth. Additionally, vocational training provides a way to mitigate social inequalities by offering education and skill-building opportunities to marginalized groups (7).

Given the current challenges in the Iranian educational system, such as the overemphasis on academic degrees and the declining focus on practical training, this study seeks to address these issues by proposing a model grounded in the life and teachings of a national figure—General Soleimani—who represents the values of service, leadership, and practical skill development.

METHODS AND MATERIALS

This research follows a mixed-methods approach. The qualitative phase employs grounded theory, utilizing expert interviews to develop the model, and involves three coding stages: open, axial, and selective coding. Experts in the field of vocational education were interviewed to gather insights into the existing challenges and opportunities within the system. The data were analyzed through a paradigm model to identify relationships among categories and their underlying principles.

In the quantitative phase, the study adopts the ISM-DEMATEL method to classify and rank factors and assess the relationships between variables. A structured questionnaire

was distributed to evaluate the current status of technical and vocational education based on the proposed model's components. The results were analyzed using both descriptive and inferential statistics.

FINDINGS

The findings from the qualitative phase revealed that the practical skills training model based on General Soleimani's teachings is influenced by several causal factors, including knowledge development, skills enhancement, and personal growth. The model's effectiveness is further supported by strategies involving motivational, religious, and spiritual teachings, as well as value-based, goal-driven training methods.

The analysis demonstrated that contextual factors such as self-management, human ethical values, and leadership loyalty play a critical role in shaping the effectiveness of the training model. The data also indicated that intervening factors such as lifestyle, volunteer activities, and innovation quality can either facilitate or hinder the model's application. The final model presents outcomes including spiritual development, social education, the promotion of ethical and moral values, and the cultivation of religious principles among students.

DISCUSSION AND CONCLUSION

The results of this study emphasize the necessity of developing a practical skills training model based on the teachings of Martyr General Qasem Soleimani for technical and vocational education. This model is influenced by key factors such as knowledge development, skill enhancement, and personal growth. Strategies including motivational, religious, spiritual, social, and value-driven teachings, along with consultation and role modeling, are essential for the successful implementation of this model. It is also influenced by contextual factors like self-management, ethical values, and loyalty to leadership, while lifestyle, volunteer activities, and innovation may act as intervening factors, either facilitating or hindering the process.

The outcomes of this model include spiritual growth, social education, the promotion of values, and the development of religious and ethical principles. The model aligns with previous studies (1-29) and aims to develop committed and competent individuals who can play effective roles in society. The focus is on creating a human resource pool that is not only technically proficient but also ethically grounded and capable of responding to societal needs. The model emphasizes both technical skills and the cultivation of human and ethical dimensions, ensuring a comprehensive approach to education and training

طراحی الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی و حرفه‌ای

محمد گودرزی^۱، علیرضا منظری توکلی^{۲*}، زهرا زین الدینی میمند^۳، آناهیتا بحرینی زاده^۳

۱. دانشجوی دکتری فلسفه تعلیم و تربیت، گروه علوم تربیتی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران
۲. دانشیار گروه علوم تربیتی و روانشناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران
۳. استادیار گروه علوم تربیتی و روانشناسی، واحد کرمان، دانشگاه آزاد اسلامی، کرمان، ایران

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی و حرفه‌ای انجام شد. روش تحقیق یک پژوهش آمیخته (کیفی-کمی) است. که رویکرد بخش کیفی گراند تئوری یا تئوری داده بنیاد بود که با مصاحبه با خبرگان و انجام سه نوع کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. برای سطح بندی و رتبه بندی عوامل و تعیین نوع متغیرها و همچنین بررسی روابط بین متغیرهای مدل، تعیین شدت روابط و شناسایی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معیارها از روش ترکیبی ISM-DEMATEL استفاده شد. برای تعیین وضعیت موجود آموزش مهارت‌های عملی در شاخه فنی حرفه‌ای از نظر مولفه‌های مدل هم از پرسشنامه در بخش کمی استفاده شد. نتایج نشان داد ضرورت الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای تحت تأثیر عوامل علی که شامل توسعه دانشی، و مهارتی و فردی می‌باشد، قرار دارد. تلاش در راستای الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای می‌تواند با در نظر گرفتن راهبردهایی همچون آموزه‌های انگیزشی، دینی و مذهبی، معنوی، اجتماعی، فرهنگی و آموزش‌های ارزش مدار و هدفمند، مشورت پذیری و الگو سازی، به عرصه ظهور برسد. ضرورت و راهبردهای الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای قطعا از بعضی عوامل ویژه زمینه‌ای همچون خود مدیریتی، ارزش‌های اخلاقی انسانی و ولایت مداری تأثیرپذیر است. همچنین باید در نظر داشت که راهبردها می‌تواند تحت تأثیر عوامل مداخله‌ای همچون سبک زندگی، فعالیت‌های جهادی و کیفیت نوآوری قرار گیرد و این عوامل مداخله‌گر می‌تواند موجب محدود شدن یا تسهیل راهبردها شوند و نهایتاً الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای می‌تواند پیامدهایی از قبیل پرورش معنویات، تربیت اجتماعی، ترویج ارزش‌ها، پرورش اصول دینی، تربیت اخلاقی و اعتقادی را در بر داشته باشد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۳/۰۸

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۶/۱۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۶/۳۰

واژگان کلیدی

موانع اجرایی، چالش‌ها، سند تحول بنیادین، نظام آموزش و پرورش.

شیوه ارجاع‌دهی:

گودرزی، محمد، منظری توکلی، علیرضا، زین الدینی میمند، زهرا، و بحرینی زاده، آناهیتا. (۱۴۰۳). طراحی الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی و حرفه‌ای. پژوهش و نوآوری در تربیت و توسعه، ۴(۲)، ۱۸۰-۱۶۲.

نویسنده مسئول:

دکتر علیرضا منظری توکلی

پست الکترونیکی: a.manzari@iauc.ac.ir

© ۱۴۰۳ تمامی حقوق انتشار این مقاله متعلق به نویسنده است.

انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با گواهی CC BY-NC 4.0 صورت گرفته است.

آموزش‌های عملی در قرن حاضر اهمیت خاصی یافته است. زیرا بدون داشتن این‌گونه آموزش‌ها و افرادی که پنجه کارآمد داشته باشند، رشد اقتصادی و توسعه پایدار مقدور نمی‌باشد. آموزش فنی و حرفه‌ای (عملی) روشی است برای آشناکردن و تمرین دادن افراد برای پرورش مهارت‌های فکری، عملی و اجتماعی، بنابراین، پهنه‌ای بسیار گسترده دارد. با توجه به اهمیت فوق‌العاده آموزش فنی و حرفه‌ای و نقش آن در سیاست‌گذاری آموزشی داشتن یک ساختار مناسب، کارآمد و انعطاف پذیر لازم و واجب است. آموزش‌ها و صلاحیت‌های غیر رسمی افراد در کیفیت بخشی آن‌ها نقش بسزایی دارد. بنابراین، یکی از مهم‌ترین منابع ایجاد قابلیت‌ها و توانایی‌های حرفه‌ای، آموزش‌های غیر رسمی اعم از ساختاریافته و ساختارنیافته است. بسیاری از افراد با برخورداری از سطح قابل قبول دانش نظری و کاربردی، از طریق طی دوره‌های آموزش حرفه‌ای عملی غیر دانشگاهی، توانایی خود را در انجام وظایف مورد انتظار تقویت می‌کنند. این آموزش‌ها در نظام آموزش به غیر از نظام رسمی آموزش ارائه می‌شود (1).

با توجه به اهمیت این موضوع این پژوهش در صدد است تا الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه‌ی فنی و حرفه‌ای را ارائه دهد. مهار مدرک‌گرایی و جلوگیری از افزایش معضل بی‌رونقی آموزش‌های عملی که باید در دستور کار مسئولان ذیربط، برنامه‌ریزان و سیاست‌گذاران قرار گیرد، آموزش‌های فنی و عملی نقش مهمی را در آماده‌سازی افراد برای ورود به بازار کار آینده دارند. بنابراین، این آموزش‌ها ضروری به نظر می‌رسند، چراکه کشورها بدون آن نمی‌توانند به رشد اقتصادی و اجتماعی دست یابند. بنابراین، اهمیت توجه به نظام آموزش عملی، به ویژه سیاست‌گذاری در این حوزه نمایان است. در ایران نیز به سبب اهمیت نظام آموزش عملی و اهمیت انسجام و یکپارچگی در سیاست‌گذاری برای این نظام، بررسی و شناسایی مدل مطلوب سیاست‌گذاری در نظام آموزش فنی و عملی کشور از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، باور محقق بر این است که عدم آشنایی سیاست‌گذاران حوزه آموزش و به طور خاص آموزش‌های عملی با کاربست‌های رویکرد رفتاری منجر به ادامه روند سیاست‌گذاری بر پایه رویکرد سنتی شده، و این امر می‌تواند به هدررفت سرمایه‌های اقتصادی و اجتماعی در حوزه مهارت‌آموزی منجر شود. از این رو، با انجام پژوهش حاضر، نظام آموزش عملی کشور صاحب یک الگوی آموزش‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی کاربرد خواهد داشت. همچنین، ابعاد و مؤلفه‌های خط‌مشی‌گذاری آموزشی مبتنی بر رویکرد رفتاری برای نظام آموزش عملی کشور شفاف‌تر می‌شود. انقلاب صنعتی نه تنها در عرصه‌های اقتصادی - اجتماعی و علمی دگرگونی‌های چشمگیری را پدیدآورده، بلکه نظام‌های آموزشی را نیز از بنیان دستخوش تحولات اساسی ساخته است به نحوی که نظام‌های آموزش سنتی دیگر یارای پیش رفتن همگام با این حرکت‌های پرشتاب علمی و فنی را نداشتند. لذا، اهمیت آموزش و تربیت فنی، حرفه‌ای و عملی بیشتر از دیگر بخش‌های آموزشی، جلوه‌گر شد. در جهان فراصنعتی امروز، توسعه به معنی عام، بدون توجه به آموزش، به ویژه آموزش فنی و حرفه‌ای، مفهوم نخواهد داشت و اکنون، ماشین‌ها ۹۹ درصد کارها را انجام می‌دهند، در حالی که صد سال قبل، این رقم از ۶ درصد تجاوز نمی‌کرد بنابراین

امروزه، انقلاب علمی و فنی نیازمند نیروی انسانی ماهر است. فن‌آوری، آموزش و توسعه، سه ضلع مثلث پیشرفت‌های اقتصادی - اجتماعی را تشکیل می‌دهند. علوم و فن‌آوری‌ها، محصول دست و مغز انسان‌هاست که به مدد آموزش به دست می‌آید. این دستاوردها به نوبه‌ی خود بر شیوه و ماهیت آموزش اثر گذار بوده و از این کنش و واکنش، توسعه و پیشرفت حاصل می‌شود. امروز بنیان تولید ثروت، نه در عضله بلکه در مغز است بنابراین تربیت مغزهایی که نیاز امروز و فرداست، جز با آموزش امکان پذیر نخواهد بود. بعد دیگر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای در نقش اجتماعی- فرهنگی آن‌ها نهفته است. یکی از نمودهای نابرابری‌های اجتماعی، محرومیت از تحصیل به علل گوناگون است. برخوردار ساختن سطح وسیعی از جامعه از آموزش‌های فنی و حرفه‌ای سبب می‌شود تا فاصله‌ی اقشار مختلف اجتماعی تا حدی کاهش یافته و توان کاری افراد ارتقا یابد که در نتیجه‌ی آن گروه بیشتری از مردم در عرصه‌های اجتماعی مشارکت خواهند کرد. اگر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای با کیفیت مطلوبی گسترش یابند به نحوی که اهمیت توامانی به کار یدی و مغزی داده شود، ارزش‌های نوینی در جامعه پدیدار خواهد شد. به طور کلی، مطالعه‌ی احوال انسان‌های دیگر، کاری بسیار مفید و دارای اهمیت فراوان است و در این میان، مطالعه‌ی احوال انسان‌های شایسته و دارای جایگاه والای اجتماعی، ارزشی دوچندان دارد؛ زیرا چنین افرادی علاوه بر آموزندگی‌های معمول در مطالعه‌ی تاریخ برای دیگران، نقش الگویی نیز دارند و در قرآن کریم، به الگوگیری از چنین افرادی سفارش شده است (2). انسان‌ها و جوامع از طریق الگوها هویت خویش را پیدا و تقویت می‌کنند و در نهایت، با استفاده از این الگوها ارزش‌های مختلف را در وجود خود به صورت نهادینه درمی‌آورند (3). جوانان همواره در جست‌وجوی قهرمانی محبوب و الگویی شایسته‌اند تا همانند او رفتار کنند و منش و ظاهرشان را با وی وفق دهند (4). الگوسازی عبارت است از فرآیندی که در آن، رفتار و چهره‌ی یک فرد یا گروهی از افراد به عنوان یک موضوع انگیزشی بر افراد دیگر اثر می‌گذارد و سبب پیروی دیگران از آن‌ها می‌شود (5). در این فرآیند یادگیری، فرد در نتیجه‌ی دیدن رفتار فرد دیگر و یا شنیدن و حتی خواندن درباره‌ی آن رفتار تغییر می‌کند (6). سرباز وفادار انقلاب، سردار شهید حاج قاسم سلیمانی از اسطوره‌های ماندگار اسلامی - ایرانی و از قهرمانان ملی کشورمان محسوب می‌شود که از شایستگی‌های بی‌نظیر فردی، معنوی و رفتاری فراوان برخوردار است (7) و با اتکا به ویژگی‌های شخصیتی، و مهارت‌های تعاملی و مدیریتی خود توانسته است به سطحی عالی از نفوذ اجتماعی در میان آحاد مردم، جبهه‌ی مقاومت و حتی آزادگان جهان دست یابد (8).

(9)

به گفته‌ی مقام معظم رهبری (۱۴۰۰)، یکی از حقایق بسیار برجسته در جامعه‌ی ما این است که سردار سلیمانی به الگویی برای مردم تبدیل شده است و امروزه، بسیاری از جوانان در دنیای اسلام، تشنه‌ی حضور قهرمان‌هایی همچون این شهید و الامقام‌اند؛ به گونه‌ای که هر قدر نام و یاد سردار سلیمانی بیشتر منتشر می‌شود، علاقه و تشنگی این افراد به داشتن چنین قهرمان‌هایی در کشورهای خودشان افزایش می‌یابد. شهید سلیمانی را می‌توان جمع اعداد دانست؛ زیرا در میان نبرد، کسی هم‌اوردش نبود؛ ولی هنگام به جای آوردن نماز شب و در مجالس روضه‌خوانی اهل بیت (ع)، بسیار رقیق‌القلب بود و چندان می‌گریست که نمی‌شد باور کرد وی همان مرد مقتدر میدان‌های نبرد است. دشمن از ترس نام حاج قاسم، صحرا به صحرا و شهر به شهر فرار می‌کرد؛ ولی فرزندان شهدا جایی امن‌تر از

آغوش او نمی‌یافتند (2). بنابراین دغدغه محقق و سوال اصلی این مطالعه این است که آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای دارای چه ویژگی‌ها و خصوصیات است؟

روش پژوهش

این پژوهش بر اساس نتیجه، توسعه‌ای، از نظر هدف، کاربردی و از نظر نوع داده نیز از شیوه کیفی- کمی بهره می‌برد. در پژوهش‌های ترکیبی، شیوه تجزیه و تحلیل داده‌ها، بر اساس نحوه طرح، در دو نوع تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌طور همزمان (شیوه تلفیقی) و تجزیه و تحلیل داده‌ها به‌صورت متوالی (مانند شیوه‌های اکتشافی و تبیینی) قابل تفکیک است. در پژوهش‌های ترکیبی، نیاز به جمع‌آوری داده‌ها به هر دو شکل کمی و کیفی وجود دارد. هرچند که روند جمع‌آوری اطلاعات با توجه به نوع طرح می‌تواند به دو صورت همزمان یا متوالی صورت گیرد. با توجه به راهبرد انتخابی در انجام این پژوهش که با استفاده از روش مدل آمیخته انجام گردید، شیوه گردآوری داده‌ها به‌منظور انجام پژوهش به‌صورت کیفی طراحی الگو و بخش کمی جهت روابط بین مؤلفه‌های حاصل و وضعیت موجود الگوی بدست آمده، انجام شده است. از آنجایی که در پژوهش حاضر روابط میان متغیرها نیز تعیین می‌گردد لذا تحقیق از نوع کاربردی و چون وضعیت موجود بین مؤلفه‌ها هم مورد بررسی قرار گرفته است پس از نظر نحوه گردآوری اطلاعات توصیفی است. تفسیر کردن به‌معنای تبیین و معنا بخشیدن به داده‌هاست. ترکیب داده‌های کیفی و کمی از طریق توجه به روندها و تعمیم‌ها و همچنین درک عمیق از دیدگاه‌های شرکت‌کنندگان باعث می‌شود تصویر جامع‌تری فراهم آید. به‌دلیل آن که الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی و حرفه‌ای، بر اساس مدل پارادایمی نظریه زمینه‌ای ناشناخته بود، پژوهشگر نیاز داشت که قبل از اندازه‌گیری آن به‌صورت کمی، این پدیده را با استفاده از داده‌های کیفی شناسایی کند. بنابراین به هر دو نوع داده کیفی و کمی نیاز بود تا بتواند ابزار را تدوین کند. سپس روایی آن را مشخص نماید. لذا رویکرد آمیخته اکتشافی مبنای پژوهش قرار گرفت. طرح اکتشافی زمانی ضرورت می‌یابد که اندازه‌گیری یا ابزارها در دسترس نیستند متغیرها ناشناخته هستند یا چهارچوب هدایت کننده یا نظریه‌ای وجود ندارد. هدف اصلی طرح اکتشافی دو مرحله‌ای این است که نتایج حاصل از روش کیفی به ایجاد یا شکل‌دهی روش کمی کمک می‌کند. در این نوع طرح‌ها ابتدا داده‌های کیفی گردآوری می‌شوند و در مرحله بعد بر اساس کشفیات حاصل از داده‌های کیفی داده‌های کمی را گردآوری می‌کنند. داده‌های کیفی که در آغاز این نوع از پژوهش گردآوری می‌شوند به پژوهشگر کمک کرده تا پدیده مورد مطالعه را کشف و شناسایی کند، سپس با گردآوری داده‌های کمی، رابطه بین اجزای این پدیده را تبیین نماید. طرح اکتشافی شامل مدل تدوین ابزار و مدل تدوین طبقه‌بندی است که در این پژوهش با توجه به یافته‌های کیفی و نیاز به تدوین و اجرای ابزار کمی از مدل تدوین ابزار استفاده شده است. در این طرح ابتدا موضوع پژوهش به‌صورت کیفی با چند شرکت‌کننده محدود بررسی و سپس از یافته‌های کیفی به‌عنوان راهنمای تدوین سؤال‌ها و مقیاس‌های ابزار پژوهش کمی استفاده می‌شود. در مرحله دوم گردآوری داده، پژوهشگر این ابزارها را به‌صورت کمی اجرا و رواسازی می‌کند. در این طرح روش‌های کمی و کیفی با تدوین

سؤال‌های ابزار به هم متصل می‌شوند. رویکرد بخش کیفی گراند تئوری یا تئوری داده بنیاد بود که با مصاحبه با خبرگان و انجام سه نوع کدگذاری باز، محوری و انتخابی انجام شد. برای سطح بندی و رتبه بندی عوامل و تعیین نوع متغیرها و همچنین بررسی روابط بین متغیرهای مدل، تعیین شدت روابط و شناسایی تأثیرگذاری و تأثیرپذیری معیارها از روش ترکیبی (دیمتل - ساختاری) استفاده شد. برای تعیین وضعیت موجود آموزش مهارت‌های عملی در شاخه فنی حرفه‌ای از نظر مولفه‌های مدل هم از پرسشنامه در بخش کمی استفاده شد.

یافته‌ها

آزمون سؤال پژوهش

سؤال پژوهش: الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای چگونه

است؟

فرایند کدگذاری انتخابی و فرایند تلفیق متن مصاحبه‌های پیاده شده دوباره مورد بررسی قرار گرفت و جملات و ایده‌هایی که بیانگر ارتباط بین مقوله‌های اصلی و فرعی بودند مورد توجه قرار گرفتند. بر اساس روابط به دست آمده، مفاهیم حاصل از کدگذاری باز و محوری در مرحله کدگذاری انتخابی به یکدیگر پیوند داده شد و به صورت پارادایم الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای منعکس گردید.

ضرورت الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای تحت تأثیر عوامل علی که شامل توسعه دانشی، و مهارتی و فردی می‌باشد، قرار دارد. تلاش در راستای الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای می‌تواند با در نظر گرفتن راهبردهایی همچون آموزه‌های انگیزشی، دینی و مذهبی، معنوی، اجتماعی، فرهنگی و ارزش‌های ارزش مدار و هدفمند، مشورت پذیری و الگو سازی، به عرصه ظهور برسد. ضرورت و راهبردهای الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای قطعا از بعضی عوامل ویژه زمینه‌ای همچون خود مدیریتی، ارزش‌های اخلاقی انسانی و ولایت مداری تأثیرپذیر است. همچنین باید در نظر داشت که راهبردها می‌تواند تحت تأثیر عوامل مداخله‌ای همچون سبک زندگی، فعالیت‌های جهادی و کیفیت نوآوری قرار گیرد و این عوامل مداخله‌گر می‌تواند موجب محدود شدن یا تسهیل راهبردها شوند و نهایتا الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای می‌تواند پیامدهایی از قبیل پرورش معنویات، تربیت اجتماعی، ترویج ارزش‌ها، پرورش اصول دینی، تربیت اخلاقی و اعتقادی را در بر داشته باشد. جدول ۱ شبکه کدهای نهایی پارادایم الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای و شکل ۱ تصویر پارادایم الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای را نشان می‌دهد.

جدول ۱. شبکه کدهای نهایی پارادایم الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در

شاخه فنی حرفه‌ای

کدگذاری گزینشی	کدگذاری محوری	کدگذاری باز
عوامل علی	توسعه دانشی	اشتراک‌گذاری دانش به شیوه‌ای فعال و مؤثر انتقال اطلاعات مفید توسعه رویکرد مذهبی علمی دریافت اطلاعات از منابع تربیت علمی تربیت مفهومی تربیت بر مبنای دانش روز ارتقاء فهم دینی جامعه انتقال دانش اخلاق تطبیق مطالعات مذهبی به‌روز کردن دانش دینی در کنار مطالب علمی مدرن دانش از زندگی شهدا دانش ویژه از سیره حاج قاسم دانش خود پنداره مفاهیم روانشناسی مفاهیم خود شناسی حول مثبت در نگرش‌ها و رفتارهای یادگیرندگان به روز رسانی دانش و مهارت‌های خود توسعه مهارت‌های عملی ارتقاء عملکرد مشارکت‌های عملی فعالیت‌های تبیینی انتقال تجارب عملی ارزیابی دقیق‌تر رفع نقص‌ها میزان ارزیابی‌ها معنا سازی در آموزش عملی تجربه مدرسین پرورش مهارت‌های ارتباطی پرورش مهارت‌های تحلیلی عقلانیت تصمیمات منطقی مسئولیت‌پذیری تعهد به اصول مکتب شهید سلیمانی سبک زندگی معنوی پیروی از سبک زندگی شهدا اصول ساده‌زیستی بهبود کیفیت زندگی تقویت رفتارهای مثبت اردوهای جهادی عملی اردوهای باز دیدی ایجاد رویکرد جهادی
	توسعه فردی	
	توسعه مهارتی	
شرایط مداخله گر	سبک زندگی	
	فعالیت‌های جهادی	

همسویی جهاد و فداکاری		
ایجاد گروه‌های جهادی		
گروه‌های ساخت و تجهیز		
توسعه جهاد تبیین		
جهاد علمی		
جهاد عملی و کاربردی		
خلافت	کیفیت و نوآوری	
بهره‌برداری مؤثر از فرصت‌ها		
تقویت نقاط قوت		
آموزش پویا و سازنده		
افزایش کارایی در زمینه‌های مختلف		
تسلط بر خود	خودمدیریتی	شرایط زمینه‌ای
خودباوری		
درک بهتر رفتارهای خود		
مدیریت هیجانات خود		
تسلط بر نفس		
تسلط بر غرایز		
درک و کنترل هیجانات		
خودداری از تمایلات ناپسند		
ایجاد عزم راسخ		
تقویت تمرکز بر اهداف		
اراده محوری		
تسلط بر رفتار		
تعال و هماهنگی در زندگی حرفه‌ای و شخصی خود		
فداکاری	ارزش‌های اخلاقی انسانی	
شجاعت		
ایثار		
ساده زیستی		
انسان دوستی		
محبت		
کمک به نیازمندان		
آشنایی با ولایت فقیه	ولایت مداری	
پشتیبانی از ولایت		
تقویت ارتباط فرد با رهبری		
ولایت امامان معصوم		
سیره ولایی شهدا		
آموزش اصل ولایت در آموزه‌های عملی		
توسعه ولایتمداری به استناد به شهدا		
ایجاد اصل غیر قابل انکار از ولایت		
همسویی ولایت فقیه و ولایت مداری		
ولایت در تشیع و آموزش آن		
درک بهتر از انگیزه‌ها	آموزه‌های انگیزشی	راهبردها
آموزش افزایش اراده		
ارتقاء روحیه فراگیران		
تقویت بعد روحی و معنوی یادگیرندگان		
تربیت افرادی با انگیزه		

توسعه انگیزه جهاد	
ایجاد اندیشه جهادگری همه جانبه	
ایجاد انگیزه معنوی	
ارتقای انگیزه‌های دینی و انسانی	
تاکید بر فانی بودن دنیا	آموزه‌های معنوی
تاکید بر ناپایدار بودن امور دنیوی	
ترکیب دانش علمی و اصول معنوی	
ارتباط معنوی با یکدیگر	
بهره‌گیری از دریافت مشورت	مشورت پذیری
دریافت نظرات سازنده	
همسویی با افراد دلسوز	
ایجاد رویکرد مشاوره مؤثر	
آموزش مشاوره صحیح	
تکیه بر نظرات سازنده	
دریافت بازخورد آموزش‌ها	
دریافت بازخورد از فعالیت‌ها	
آموزش اعتقادی	آموزش هدفمند
بهبود مستمر	
دریافت گزارش از میزان اثربخشی آموزش	
طراحی دقیق محتوای آموزشی	
تنظیم ساعات آموزشی	
میزان کارایی آموزش	
پیاده‌سازی الگوها بر مبنای ارزش‌ها	الگوسازی
الگوگیری از رفتارها و اصول ایشان	
ترسیم حاج قاسم به عنوان هدف غایی	
الگوسازی از شهادت	
ایجاد الگوهای شهید پروری	
ترسیم و ترویج ویژگی‌های شهیدان	
ترسیم و ترویج آموزه‌های شهیدان	
نمونه‌های عالی از فداکاری و شجاعت	
بکارگیری الگوها در فرآیند آموزش	
پیاده‌سازی الگوی معنوی در آموزش	
اعتقاد و عزم مدرسین در پیاده‌سازی الگو	
الگو سازی در مدرسین	
بهره‌گیری از تجربه و رفتار شهدا	
آشنایی با سیره شهدا	
آموزه‌های مکتب شهدا	
الگو گیری از شهدا	
ایجاد یک ابرالگو از حاج قاسم	
الگو سازی مطلوب	
دیدن شهدا به عنوان ناظر	
توسعه خلوص و شهید پروری در جامعه	
فعالیت‌های اجتماعی و مشارکتی	آموزه‌های اجتماعی
ارائه جمعی	
رفتار گروهی	
تقویت همکاری	

رفتار بر مبنای خرد جمعی	
بهره برداری از تجربیات و دانش گروهی	
تکیه بر همکاری و همفکری	
مشارکت فعال دانش آموزان در فعالیت ها	
تقویت روابط مثبت و حمایتی میان افراد	
اشتراک دوستی و علاقه به همکاری	
ایجاد فضایی گرم و همکاری محور	
همراهی با توده مردم	
دستگیری از مردم	
مشارکت در امور عام المنفعه	
آموزش به دیگران	
تقویت تعهد سیاسی و اجتماعی	
تلاش های فنی، اجتماعی و معنوی	
توسعه روحیه مشارکتی و اجتماعی	
توسعه فعالیت های خیرخواهانه	
فعالیت های گروهی مذهبی	
آموزش بر مبنای ارزش ها	آموزش های ارزش مدار
ارائه ارزش های حاج قاسم	
بهره برداری از ارزش های شهدا	
ارزش سازی در ساختار آموزشی	
آموزش عملی بر پایه ارزش های معنوی	آموزه های دینی و مذهبی
توجه به فرایض و واجبات	
آموزش عملی بر پایه فرایض	
ایجاد فضای معنوی	
جایگاه مذهب	
توجه به توسعه مذهبی	
توسعه دانش مذهبی	
تبادلات مذهبی	
تقویت درک و باورهای مذهبی	
توجه به خدا	
آموزه های دینی تربیتی	
انتشار دانش دینی	
تبیین شبهات دینی	
آموزش همراه با آموزش مذهبی	
گسترش آگاهی های مذهبی	
رفع ابهامات و تقویت باورهای دینی	
اصل یکتا پرستی	
تبیین کفر و الوهیت	
توانایی تحلیل و استدلال در مسائل مذهبی	
ایجاد رویکرد خدا باوری	
توسعه مکتب ادیان ابراهیمی	
ایجاد اشتراکات مذهبی توحیدی	
تاکید بر اصل توحید و خدا باوری در همه مهارت های عملی	
تکیه بر توحید در عرفان فردی	
دینی سازی فعالیت های عملی	
رویکرد الهی	

<p>برنامه‌های فرهنگی تئاترهای مرتبط با شهید سلیمانی نمایش اصول و ارزش‌های مکتب شهید سلیمانی کسب تجربه مستقیم تربیت فرهنگی متوازن و جامع</p>	<p>آموزه‌های فرهنگی</p>	<p>پیامدها</p>
<p>پرورش معنویت دوری از تجمل‌گرایی ارتقای فکری و روحی آموزش روحی و روانی دستیابی به تعادل در جنبه‌های روحی و روانی خود ایجاد مکتب معنوی تقویت ارتباط فرد با اصول دینی و معنوی تربیت بر پایه اصول مذهبی و معنوی آموزش معنویات تقویت بعد روحانی در کنار مهارت‌های علمی و عملی رویکرد معنوی دانش‌آموزان ارتقاء سطح معنوی و علمی دانش‌آموزان کاربرد معنویات در همه آموزه‌ها توسعه مشارکت در امور معنوی ایجاد همبستگی</p>	<p>پرورش معنویات</p>	<p></p>
<p>ارتقاء حس مسئولیت و همیاری در جامعه دستیابی به رشد فردی و اجتماعی حفظ ارزش‌ها مقابله با ضد ارزش‌ها تقویت ارزش‌ها تأکید بر اصول اخلاقی و ارزشی همسویی با ارزش‌های اسلامی و انسانی همسویی با ارزش‌گزاران</p>	<p>تربیت اجتماعی</p>	<p>ترویج ارزش‌ها</p>
<p>پرورش ارزش‌ها و ویژگی‌های اخلاقی و حرفه‌ای شهید سلیمانی ارزش‌گذاری برای شهادت و شهید تغییر ارزش‌ها تقویت ارزش‌های انسانی اخلاقی ارزش‌های مذهبی احترام به ارزش‌های انسانی و اسلامی تربیت افرادی با ارزش‌های عمیق انسانی و مذهبی توجه به ارزش‌های معنوی توجه به ارزش‌های الهی دوری از ارزش‌های دنیوی شکوفایی هرچه بیشتر ارزش‌های انسانی و مذهبی ترویج ارزش‌های شهادت رشد فردی و معنوی رعایت اصول دینی در تمام جنبه‌های زندگی تعمیق ارتباط فرد با خدا توسعه دینداری پشتیبانی از اصول اسلامی توسعه و تبیین علمی از توحید</p>	<p>پرورش اصول دینی و مذهبی</p>	<p></p>

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج نشان داد ضرورت الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای تحت تأثیر عوامل علی که شامل توسعه دانشی، و مهارتی و فردی می‌باشد، قرار دارد. تلاش در راستای الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای می‌تواند با در نظر گرفتن راهبردهایی همچون آموزه‌های انگیزشی، دینی و مذهبی، معنوی، اجتماعی، فرهنگی و آموزش‌های ارزش مدار و هدفمند، مشورت پذیری و الگو سازی، به عرصه ظهور برسد. ضرورت و راهبردهای الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای قطعا از بعضی عوامل ویژه زمینه‌ای همچون خود مدیریتی، ارزش‌های اخلاقی انسانی و ولایت مداری تأثیرپذیر است. همچنین باید در نظر داشت که راهبردها می‌تواند تحت تأثیر عوامل مداخله‌ای همچون سبک زندگی، فعالیت‌های جهادی و کیفیت نوآوری قرار گیرد و این عوامل مداخله‌گر می‌تواند موجب محدود شدن یا تسهیل راهبردها شوند و نهایتا الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای می‌تواند پیامدهایی از قبیل پرورش معنویات، تربیت اجتماعی، ترویج ارزش‌ها، پرورش اصول دینی، تربیت اخلاقی و اعتقادی را در بر داشته باشد. نتایج این پژوهش با مطالعات پیشین (1-29) همسو می‌باشد. در تبیین این سوال می‌توان گفت الگوی آموزش مهارت‌های عملی در شاخه فنی حرفه‌ای با توجه به آموزه‌های شهید حاج قاسم سلیمانی، به دنبال پرورش فردی متعهد و کارآمد است که بتواند در جامعه نقش مؤثری ایفا کند. این الگو بر مبنای ارزش‌های انسانی، اخلاقی و دینی شکل گرفته و هدف آن تربیت نیروی انسانی متعهد و متخصص است. ضرورت نگارش این الگو تحت تأثیر عوامل علی مختلفی قرار دارد که عبارتند از توسعه دانشی و مهارتی (ارتقاء سطح دانش و مهارت‌های فنی دانش‌آموزان) و توسعه فردی (پرورش شخصیت و هویت فردی با تأکید بر ارزش‌های انسانی و دینی). که برای تحقق این الگو، راهبردهای آموزه‌های انگیزشی (ایجاد انگیزه در یادگیری از طریق الهام‌بخشی)، آموزش‌های ارزش‌مدار (تأکید بر ارزش‌های دینی و اجتماعی) و مشورت‌پذیری و الگو سازی (ایجاد فضایی برای تبادل نظر و یادگیری از تجربیات دیگران) پیشنهاد می‌شود. در واقع این الگو تحت تأثیر عوامل زمینه‌ای نظیر خود مدیریتی (توانایی فرد در مدیریت زمان و منابع خود) و ولایت‌مدار (پایبندی به اصول رهبری دینی) همچنین عوامل مداخله‌ای مانند سبک زندگی و فعالیت‌های جهادی می‌توانند بر اجرای این الگو تأثیر بگذارند. به طور کلی می‌توان گفت پیامدهای این الگو شامل پرورش معنویات (تقویت بعد روحانی و معنوی دانش‌آموزان) و تربیت اجتماعی (ایجاد حس مسئولیت اجتماعی در افراد) و ترویج ارزش‌ها (ارتقاء فرهنگ دینی و اجتماعی در جامعه) است. و الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در شاخه فنی حرفه‌ای، با توجه به راهبردها و عوامل مؤثر، می‌تواند به تربیت نیروی انسانی متعهد و کارآمد منجر شود که توانایی پاسخگویی به نیازهای جامعه را داشته باشد. این الگو نه تنها بر روی مهارت‌های فنی تأکید دارد بلکه به پرورش ابعاد انسانی و اخلاقی نیز توجه ویژه‌ای دارد.

با توجه به یافته‌های پژوهش پیشنهادات زیر ارائه می‌گردد:

- پیشنهاد می‌شود ارزش‌های انسانی با تأکید بر ارزش‌هایی چون ایثار، فداکاری و خدمت به جامعه در راس مباحث آموزشی قرار گیرد.
- پیشنهاد می‌شود با شناسایی نیازهای واقعی بازار و تطابق آموزش‌ها با آن‌ها آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی صورت گیرد.
- پیشنهاد می‌شود با بهره‌گیری از فناوری‌های جدید مانند طراحی نرم افزار و برنامه‌های اندروید و موتی مدیا – تحت وب فرآیند یاددهی و یادگیری مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی صورت گیرد.
- پیشنهاد می‌شود با ایجاد ارتباط مؤثر با صنایع و کارگاه‌های تولیدی مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی بدان‌ها در قالب کارگاه‌های آموزشی، آموزش داده شود.
- پیشنهاد می‌شود فرهنگ حاکم بر محیط آموزشی بر سه اصل خودمدیریتی، ارزش‌های اخلاقی انسانی و ولایت مداری توجه ویژه داشته باشد. همچنین زیرساخت‌های آموزشی برای تحقق این سه اصل در فرهنگ سازمانی دیگر مراکز آموزشی و مدارس گنجانده شود.
- پیشنهاد می‌شود نیروی انسانی متخصص و متعهد و ولایت مدار در قسمت‌های آموزش فنی و کارگاهی مورد استفاده قرار گیرند.
- پیشنهاد می‌شود مهارت‌های عملی مبتنی بر مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در سه حوزه خودمدیریتی، ارزش‌های اخلاقی انسانی و ولایت مداری در سرفصل‌های آموزشی دوره‌های ضمن خدمت قرار گیرد. همچنین دوره‌های آموزشی برای ارتقاء مهارت‌های مدرسان ارائه شود.
- پیشنهاد می‌شود مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی با استفاده از روش‌های مختلف تدریس برای جذب بهتر و یادگیری بهتر به مخاطبان ارائه گردد.
- پیشنهاد می‌شود مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در آموزشات سبک زندگی گنجانده و به افراد آموزش داده شود. زیرا سبک زندگی این شهید آمیخته از مهارت‌های عملی تاثیرگذار می‌باشد.
- پیشنهاد می‌شود فعالیت‌های جهادی با عنوان «آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی» در قالب اردوهای جهادی صورت گیرد.
- پیشنهاد می‌شود پروژه‌های واقعی برای یادگیری عملی بهتر طراحی و به دانش آموزان ارائه گردد تا بتوانند راهبردهای الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی را در آن به کار گیرند.
- پیشنهاد می‌شود با ایجاد مقوله‌ای تحت عنوان «کارآموزی در صنعت» راهبردهای الگوی آموزش مهارت‌های عملی بر مبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی طی یک دوره آموزشی عملی به مخاطبین آموزش داده شود.

- پیشنهاد می‌شود جهت نشر راهبردهای الگوی آموزش مهارت‌های عملی برمبنای مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی از ابزارهای دیجیتال بهره گرفته شود.
- پیشنهاد می‌شود با تشکیل شبکه‌هایی از فارغ‌التحصیلان و متخصصان حوزه فنی و حرفه‌ای به الگوسازی راهبردها در سطوح آموزشی پرداخته شود.
- پیشنهاد می‌شود در قالب یک درس آموزشی پیامدهای به کارگیری الگوی آموزش مهارت‌های عملی مبتنی بر مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی به دانش آموزان آموزش داده شود.
- پیشنهاد می‌شود مقوله‌ای تحت عنوان «اخلاق حرفه‌ای در مشاغل فنی و حرفه‌ای» با توجه به پیامدهای آموزش مهارت‌های عملی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی تهیه شود.
- پیشنهاد می‌شود فرهنگ کارآفرینی با رویکرد مهارت‌های عملی مکتب شهید حاج قاسم سلیمانی در بین دانش آموزان ترویج یابد.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

موازین اخلاق

در انجام این پژوهش تمامی موازین و اصول اخلاقی رعایت گردیده است.

حامی مالی

این پژوهش حامی مالی نداشته است.

منابع

1. Qasemi Zolpirani R, Askari Tepeh F. Components of the school of Martyr Soleimani and the realization of modern Islamic civilization. Government Studies in the Islamic Republic of Iran. 2021;7(4):37-60.

2. Khani A, Mohammadi H. Identifying the components of the school of Martyr Soleimani based on the statements of Imam Khamenei (may his shadow be prolonged). *Journal of Strategic Studies of Basij*. 2020;23(86):5-38.
3. Khalifeh M, editor Role modeling and acceptance of role models among students in education. *The Third National Conference on Knowledge and Technology in Psychology, Educational Sciences, and Sociology of Iran*; 2019; Tehran: Development-Oriented Knowledge and Technology Conferences by Sam Iranians.
4. Hasanzadeh S. The role of role models in child upbringing from the perspective of the Holy Quran. *Journal of Women's Research Studies*. 2019;6(10):5-28.
5. Ahmadi M, Nodehi MA, Tabrizian Boroujeni A. Examining the factors affecting the improvement of role modeling for athletes in virtual spaces. *Journal of Sports Management Studies*. 2020;12(63):69-88.
6. Khalili A, Asadi K, Rahmani N, Farahani E, editors. A model for attracting and developing human resources in the school of Martyr Soleimani. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
7. Mousavi SM. The school of Martyr Haj Qasem Soleimani in defending the sanctity of the Ahl al-Bayt. *Scientific-Promotional Quarterly of Islamic Awakening Studies*. 2020;8(15):75-100.
8. Khorasani Parizi E, Moradi M, editors. The place of work and employment in Islam, with emphasis on the school of Martyr Soleimani. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
9. Rizan J. Transnational leadership style in the school of Martyr Soleimani. *Mashreq-e-Moud*. 2022;61:107-26.
10. Ahmadinejad H, Manouchehri M, Shams al-Dini M, editors. Investigating the strategic role of Martyr Haj Qasem Soleimani and his managerial characteristics in the success of the resistance axis. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
11. Ahmadinejad H, Shoa ZA, Shams al-Dini M, editors. Analyzing the components, principles, and foundations of Jihadi management in the school of Haj Qasem Soleimani. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
12. Asadi Karam A, Nasiri R, Firoozabadi A, Nazarali Pour M, editors. The role of the school of Martyr Haj Qasem Soleimani in nurturing Mahdavi managers. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
13. Askari M. Historical analysis of Martyr Hossein Kharazi's management in the 14th Imam Hussein Division during the Iran-Iraq War. Ph.D. Dissertation in Islamic History of Iran: Faculty of Literature and Sciences; 2017.
14. Bisheh M, Ghorbanizadeh V, editors. The school of Martyr Soleimani in the mirror of Basij as transformative, elevating, and civilizational ambassadors. *The Second International Conference on the Second Phase of the Islamic Revolution: The School of Martyr Soleimani; A Model for Nurturing Jihadi and Civilization-Building Managers*; 2020; Tehran.
15. Davand M, Mirshafi'i SR, editors. Knowledge management in the political and military conduct of Martyr Soleimani. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
16. Dehghani Poudeh H, Amin Pashaei H. Developing the command model of Martyr Qasem Soleimani. *Islamic Management Journal*. 2020(111):13-37.
17. Ghorbanizadeh V, Alvani SM, Hossein Ali Asgharzadeh R. Content analysis of Jihadi management texts. *Journal of Police Management Studies*. 2015(21):250.
18. Hosseini Nia G, Bakhtiari M. Presenting a comprehensive strategic model for vocational education through a multi-method research. *Scientific Quarterly of Skills Training*. 2023;11(43). doi: 10.61186/irtvto.11.43.7.
19. Karimi Goughari F, Hossein Shahi Mahani Z, Ilkhani Pour A, editors. Leadership style and command school of Martyr Lieutenant General Haj Qasem Soleimani in his Jihadi approach. *The 10th National Conference on Sustainable Development in Educational and Psychological Sciences, Social and Cultural Studies*; 2022; Tehran.
20. Khaledi M, Rafati M. Comparison of the effectiveness of formal and informal vocational training on employment. *Skills Training*. 2012;1(1):71-85.
21. Mahdi R, Barani S. Analyzing the position of vocational and technical education in the comprehensive scientific map of the country. *Scientific Biannual Journal of Karafan*. 2019(46):15-32.
22. Nasiri R, Firoozabadi A, Selajgeh S, Fatehi Rad N, editors. Characteristics of wisdom-based organizations in the school of Martyr Soleimani. *The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province)*; 2022.
23. Rajabi M. Indicators of the school of Martyr Soleimani in the thought of Ayatollah Khamenei (may his shadow be prolonged). *Journal of Islamic Insight and Education*. 2021:31-56.
24. Rezaeian Z. A look at the characteristics of the school-building commander, Haj Qasem Soleimani. *Journal of Rahtousheh*. 2020(1):277-89.

25. Shams al-Dini Motlaq F, Manzari Tavakkoli H, Manzari Tavakkoli A, Zeyn al-Dini Maimand Z. Extracting the educational model of Martyr Soleimani in the political and military field based on content analysis. *Journal of International Relations Research*. 2021;11(1):325-43.
26. Shirazi A. Indicators of the school of Martyr Soleimani. Tehran: Khat-e-Moghadam Publishing; 2020.
27. Shirazi A. The Haj Qasem I know. Khat-e-Moghadam. 2021(67):33-88.
28. Sobhani J, editor The role of strategic management with an emphasis on the school of Martyr Haj Qasem Soleimani. The First National Conference on Management and Entrepreneurship in the School of Martyr Haj Qasem Soleimani (Focusing on Poverty Alleviation in the Jarmorian Region of Kerman Province); 2022.
29. Tahmasbi A, Mousavi L, Ghorbani M. Limani Aziz: A glance at the life and battles of Martyr Haj Qasem Soleimani. 4th edition ed. Qom: Hamaseh Yaran; 2020.